

EDIC

brošura o aktivnom građanstvu i filantropiji

The project is co-funded
by the European Union

1. O EDIC-u

Izvor: <http://edic.pulapola.eu/hr/>

Europe Direct Pula-Pola (u nastavku: EDIC Pula Pola) je informacijski centar koji građanima nudi sljedeće usluge:

- odgovore na pitanja u vezi Europske unije, pravima građana EU-a, te financiranju iz fondova EU
- organiziranje različitih događanja i tribina o temama vezanih uz EU
- poticanje građana na aktivno sudjelovanje na lokalnoj i regionalnoj razini u razmjeni stajališta vezanih uz EU politike
- bogatu ponudu publikacija i dokumenata o različitim temama vezanih uz EU

EDIC Pula Pola je osnovan na inicijativu Grada Pule u partnerstvu s Istarskom županijom, Istarskom razvojnom agencijom d.o.o. i Zakladom za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, i to zahvaljujući kandidaturi projekta predstavništvu Europske komisije u Republici Hrvatskoj.

Cilj EDIC-a jest prvenstveno izgradnja novih modela međuinstitucionalne javne komunikacije po pitanju Europske unije, sve radi pružanja učinkovite potpore građanima za razvoj boljih gospodarsko-društvenih uvjeta, kako u Puli, tako i na cijelom istarskom poluotoku.

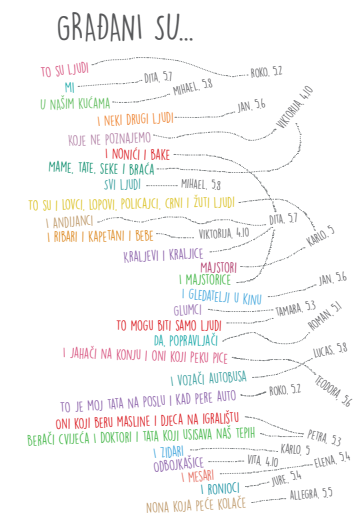
Europska komisija podupire mrežu pružatelja informacija u Europi, uključujući informacijske centre Europe Direct (EDIC). Stoga je otvaranje Informacijskog centra u Puli osmišljeno da Vam pruži potporu ukoliko tražite odgovore na pitanja vezana uz sredstva financiranja, pozive na lokalne informacijske/kontaktne događaje vezane uz EU, dokumente i publikacije EU-a, upućivanje na druge izvore informacija i podatke za kontakt s nadležnim ustanovama.

2. Aktivno građanstvo i filantropija

Što je aktivno građanstvo, a što filantropija?

Znate li koja je razlika među njima?

Aktivno građanstvo

Za početak, definirajmo aktivno građanstvo. Da bismo to učinili, prvo ga moramo usporediti s "tradicionalnim" građanstvom. Ono se definira kao sustav prava i obaveza kojima se uređuje odnos između građana i njihove države; taj sustav jednako vrijedi za sve građane te države.

S druge strane, aktivno građanstvo počiva na proaktivnim te samostalnim inicijativama građana koji se međusobno udružuju i organiziraju oko određenog cilja, pitanja ili vrijed-

nosti. Građani to čine kako bi branili i ostvarivali svoja prava i ispunjavali obaveze radi zaštite općeg interesa.

Svatko, neovisno o dobi, spolu, zanimanju, stupnju obrazovanja, razini znanja i vještina... može biti aktivan građanin ili građanka, dokle god mu ili joj primarni motiv nije isključivo vlastiti interes. Naime, upravo je iskrena želja za općom dobrobiti ono što karakterizira aktivno građanstvo.

Više je razloga za sudjelovanje u aktivnom građanstvu, među kojima se kao najčešći ističu želja/potreba da se u vlastitoj zajednici:

- pomogne ugroženim pojedincima i skupinama
- unaprijedi postojeće stanje u neposrednoj okolini
- promiče participativno odlučivanje i postigne utjecaj na donošenje odluka
- razvijaju odnose suradnje i prijateljstva.

Aktivno građanstvo ostvaruje se kroz različite oblike, uključujući sljedeće:

- Volonterske organizacije i neprofitne udruge
- Lokalne akcije građana
- Mreže i koalicije

Inače, građani se oko određenog pitanja mogu okupiti i unutar građanske inicijative, tj. neformalnom obliku udruživanja s javnim djelovanjem. U građanske se inicijative mogu uključiti pojedinci, ali i organizacije; ono što ih prvenstveno određuje jest suradnja radi rješavanja nekog konkretnog problema (pitanja) u zajednici. Nakon ispunjavanja svrhe okupljanja, građanske inicijative uglavnom prestaju s radom, iako ni nastavak djelovanja (putem osnivanja udruge npr.) nije neuobičajena praksa.

A što o aktivnom građanstvu misle naši najmlađi građani?

Izvor: Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, projekt Active Communities for Europe 2015.

Filantropija

Riječ filantropija datira još iz antičkih vremena, a nastala je od grčkih riječi *philos* + *anthropos* = što znači ljubiti + čovjek, stoga koristimo izraz čovjekoljublje. Filantropija ili čovjekoljublje se prvenstveno odnosi na aktivnosti pojedinaca ili organizacija koji dobrovoljno daruju svoje vrijeme, rad, znanje, novac te ostale materijalne resurse s ciljem poticanja napretka i dobrobiti drugih.

Filantropijom se ne smatra samo davanje humanitarne pomoći, već i podrška širim razvojnim potrebama kao što su razvoj demokracije, obrazovanje, znanost, ljudska prava, kultura, sport, i dr. Filantropija kao pojava postoji na individualnoj ili korporativnoj razini.

Mudrosti najmlađih

POMAGANJE JE...

Izvor: Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, projekt Active Communities for Europe 2015.

FILANTROPIRAJ SE!

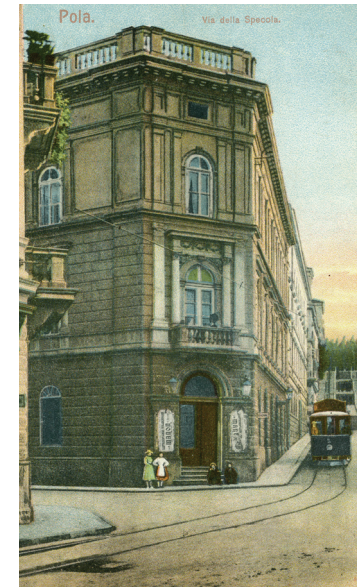
A kako stoje stvari kod nas?

Prema rezultatima Svjetskog indeksa davanja (World Giving Index) kojim se mjeri novčana davanja, vrijeme posvećeno dobrotvornim aktivnostima te spremnost na pomoć drugoj osobi, Hrvatska se nalazi na 119. mjestu od 153 zemalja svijeta - gotovo na samom dnu. Stoga je vrijeme da se pokrenemo!

Svatko od nas može se uključiti u razne dobrotvorne aktivnosti i humanitarne udruge te posvetiti svoje vrijeme pomažući potrebitima (starijim i ne-moćnim osobama, osobama s invaliditetom, djeci s posebnim potrebama, trudnicama), sudjelovati u radu udruga i ostalih neprofitnih organizacija, priključiti se eko-akcijama (npr. čišćenje plaža), udomiti nezbrinutu životinju, donirati namirnice najsiromašnijim obiteljima i pojedincima, prisustvovati kulturnim i sportskim humanitarnim događanjima, dobrovoljnim darivanjem krvi i organa spasiti nečiji život ... Primjera je gotovo bezbroj.

Izvor: Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, letak za kampanju *Filantropiraj se!*, 2014.

Teatro Nuovo, prva kazališna dvorana u Puli

Jeste li znali?

... da trošak donacije umanjuje poreznu obvezu (porez na dobit ili porez na dohodak) do visine od 2% ostvarenih prihoda u prethodnoj godini?

... da najveći dio dobrotvornih priloga dobivaju vjerske institucije (33% svih donacija), nakon kojih slijedi obrazovni sektor s 13%?

... da je Australija najdarežljivija zemlja, a slijede ju Irska i Kanada?

... da najvelikodušnije zemlje nisu nužno najveće i najbogatije zemlje svijeta (prvih 20 zemalja na popisu razlikuju se ekonomski, geografski i politički)?

... da se zadnjeg ponedjeljka u veljači obilježava Međunarodni dan korporativne filantropije?

... da davanje ima pozitivan utjecaj samopouzdanje kod 9 od 10 ljudi?

Filantropija u Istri

Jedan od značajnijih filantropa u Istri bio je Pietro Ciscutti koji je svojim sugrađanima urbanistički, infrastrukturno, graditeljski, socijalno i kulturološki nastojao poboljšati svekolike uvjete života. Činio je to vlastitim novcem, kreditima i promišljenim ulaganjima. Podigao je nove četvrti, ulice i trgove dajući Puli novi i urbani duh. Portarata, Kandlerova ulica i Danteov trg, gdje je građanima Pule 1854. godine darovao manji teatar imena Teatro Nuovo, njegovo su djelo.

"Znati da je zbog tebe barem jedan život lakše disao. To je znati da si u životu uspio." - Ralph Waldo Emerson

U čemu se, dakle, razlikuje filantropija od aktivnog građanstva?

Filantropija je isključivo usmjerena na druge. Filantropi pomažu pojedincima ili skupinama kojima je ta pomoć potrebna, ili potiču razvoj određenih područja/aspekata ljudskog djelovanja. Kao takva, ona često

uključuje novčane donacije. S druge strane, aktivno građanstvo podrazumijeva djelovanje za neko opće dobro, koje se onda odražava i na osobno dobro, te je najčešće ograničeno na vlastitu sredinu. Naglasak je na djelovanju, umrežavanju i participaciji u pitanjima od lokalnog karaktera.

3. Filantropija i aktivno građanstvo na EU razini

Filantropija u Europi ima bogatu povijest, a naročito su važnu ulogu u europskoj filantropiji odigrale zaklade. Ne samo što su poticale dobročinstvo, već su bile od velikog značaja i u razvoju ekonomskog, društvenog, te političkog aspekta društva europskih zemalja. Prije uvođenja socijalne skrbi, funkciju brige za najranjivije skupine društva preuzele su dobrotvorne udruge i zaklade osnovane od strane plemića, klera, te dobrostojećih poduzetnika. Budući da najveći dio svoje imovine namjenjuju cilju ostvarivanja nekog općeg dobra, zaklade su i danas jedan od najvećih nositelja filantropije u zajednici.

Europska zaklada za filantropiju i društveni razvoj osnovana je sa svrhom razvoja filantropije pružanjem stručne i financijske podrške

filantropima, zakladama i društveno odgovornim pravnim osobama kroz kvalitetne i inovativne modele djelovanja na nacionalnoj i europskoj razini. Prema podacima te zaklade, u Europskoj Uniji je trenutačno oko 110.000 registriranih zaklada, odnosno 400 zaklada na milijun stanovnika. Najviše ih je registrirano u Mađarskoj, Danskoj, Njemačkoj, Španjolskoj i Švedskoj, a najmanje u Belgiji, Grčkoj, Portugalu te baltičkim državama članicama EU. U zakladama u EU zaposleno je preko 1,4 milijuna osoba, dok ih oko 1,5 milijuna u zakladama volontira. Europski sektor zaklada raspolaže s gotovo 350 mlrd. do 1.000 mlrd. eura godišnje te imaju potrošnju, odnosno ulaganja od 83 do 150 milijardi eura.

Što se tiče aktivnog građanstva, u Europskoj je uniji posebno bitan pro-

gram Europa za građane, namijenjen promicanju aktivnog europskog građanstva i demokratske participacije. Glavni cilj programa odnosi se na premošćivanje jaza između građana i Europske unije financijskim instrumentima koji promiču aktivno europsko građanstvo. Program je Hrvatskoj otvoren od 2007. godine, a između ostalog je namijenjen poticanju demokratskog i građanskog sudjelovanja na razini Unije, razvoju građanskog razumijevanja postupka donošenja politika Unije i promicanju društvenog i međukulturalnog angažmana i volontiranja na razini Unije.

Ukupni proračun Programa za sedam godina za razdoblje od 2014. do 2020. godine taj iznos 185,47 milijuna eura.

edicpulapola@pula.hr

www.edic.pulapola.eu

www.facebook.com/edicpulapola

twitter.com/edic_pulapola

edic.pulapola.eu

Imate pitanja o Europskoj uniji?

Europe Direct informacijski centar Pula-Pola može vam pomoći!

Radno vrijeme:

Pon. - pet. 09 - 13 h

Giardini 2, 52100 Pula

Tel. +385 52 555 935 / +385 52 555 937

Fax. +385 52 555 936

EDIC centar se sufinansira bespovratnim sredstvima koja dodjeljuje Europska komisija. Glavni koordinator svih aktivnosti centra je Grad Pula, a partneri su Istarska županija, Istarska razvojna agencija, te Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva.

Izvori:

Brošura „Filantropska prošlost“, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, Rujan 2010.

Brošura o aktivnom građanstvu, Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva, Projekt Active Communities for Europe, Pula, 2015.

NVO „Novi horizont“: Što je aktivno građanstvo“, Novi horizont, Ulcinj, 2006.

„Što su to građanske inicijative?“, članak objavljen u: Narodni list, 8. prosinac 2013., Zadar (dostupno na: <http://www.narodni-list.hr/posts/9925009>)

Europska zaklada za filantropiju i društveni razvoj:
<http://europskazaklada-filantropija.hr/o-nama/>

Program Europa za građane:
<http://europski-fondovi.eu/program/europa-za-gra-ane?page=0%2C1%2C1>

Impressum:

nakladnik

Europe Direct

Informacijski centar

Pula-Pola

uredništvo

Helga Može Glavan

Andrej Pevec

Tihana Babić

tisak

MPS d.o.o.

naklada

500 primjeraka

prosinac 2015.

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Europe Direct Informacijskog centra Pula-Pola i ni na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije. Europska unija sastoji se od 28 država članica koje su odlučile postupno povezivati svoja znanja, resurse i sudbine. Zajednički su, tijekom razdoblja proširenja u trajanju od 50 godina, izgradile zonu stabilnosti, demokracije i održivog razvoja zadržavajući pritom kulturu raznolikosti, toleranciju i osobne slobode. Europska unija posvećena je dijeljenju svojih postignuća i svojih vrijednosti sa zemljama i narodima izvan njezinih granica

The project is co-funded
by the European Union